

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра механізації виробничих процесів у агропромисловому комплексі

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана



Лілія МАРТИНЕЦЬ

“14” жовтня 2022 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ОК01 ФІЛОСОФІЯ НАУКОВОГО ПОШУКУ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти

доктор філософії

(доктор філософії, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Аграрний	21 Ветеринарна медицина	211 Ветеринарна медицина	Ветеринарна медицина

Дніпро – 2022

Робоча програма «Філософія наукового пошуку» для здобувачів вищої освіти (денна/заочна форми навчання) спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітньої програми Ветеринарна медицина.

«07» жовтня 2022 року – 21 с.

Розробник:

Карпіцький Миколай Миколайович, доктор філос. наук, доцент кафедри механізації виробничих процесів у агропромисловому комплексі

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри механізації виробничих процесів у агропромисловому комплексі

Протокол № 4 від «07» 10. 2022 р.

В.о. завідувача кафедри механізації

виробничих процесів у АПК _____ Вадим ВОЛОХ

(підпис)

(ініціали і прізвище)

Схвалено проєктною групою освітньої програми «Ветеринарна медицина».

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія наукового пошуку» складена відповідно до освітньої програми підготовки доктор філософії галузі знань 21 Ветеринарна медицина, формує інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності, програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Філософія наукового пошуку» є поглиблена та якісна підготовка конкурентоспроможних професіоналів, що володіють високим рівнем культури, здатних розуміти сутність і соціальну значущість своєї професії, здатним розуміти гуманітарне та соціальне значення науки та розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми.

Завдання вивчення дисциплін:

1. Розвиток загальної ерудиції та філософської культури мислення.
2. Збагачення історичної пам'яті.
3. Опановування методологією філософського аналізу сучасних проблем та їх розв'язання в сфері ветеринарної медицини.
4. Вміння співвіднести наукове і суспільне знання з етичним розумінням та історичним значенням.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки:

дисципліни, що передують: дисципліни за попередні роки навчання;
дисципліни, що забезпечуються: дисципліни за наступні роки навчання.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина.

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність володіти методологією наукових досліджень у галузі ветеринарної медицини, виявляти і розв'язувати наукові задачі та практичні проблеми з використанням та глибоким переосмисленням наявних і створенням нових цілісних знань, висувати гіпотези та генерувати нові ідеї щодо освітньої діяльності, а також здійснювати діагностику, лікування та профілактику патологій заразної і незаразної етіології та збереження довкілля.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, самовдосконалюватись та формувати системний науковий світогляд.

ЗК04. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх. інформаційних і комунікаційних технологій та дотриманням параметрів безпечної діяльності на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК06. Здатність знаходити шляхи можливого використання отриманих результатів для подальшого розвитку науки, підвищення якості навчального процесу та/або економічної ефективності виробництва.

СК10. Здатність вести наукові дискусії, виявляти і вирішувати наукові задачі та проблеми з дотриманням норм наукової етики і академічної чесності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Вільно володіти державною та достатньо для професійного представлення результатів наукових досліджень іноземною мовою.

ПРН02. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями і вміннями, необхідними для виконання науково-дослідницької та/або професійної діяльності за спеціальністю «Ветеринарна медицина».

ПРН04. Розуміти мету власного наукового дослідження.

ПРН10. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей щодо ветеринарної медицини.

ПРН12. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень з ветеринарної медицини.

ПРН13. Аналізувати сучасні наукові праці, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання з ветеринарної медицини, здійснювати моніторинг наукових джерел інформації стосовно досліджуваної проблеми, встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 21 Ветеринарна медицина	обов'язкова	
	Спеціальність: 211 Ветеринарна медицина Освітня програма: Ветеринарна медицина		
Змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: перший Ступінь освіти: доктор філософії	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 120 год		1-й	2-й
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи здобувача - 4		1-й	2-й
		Лекції	
		22 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
	Самостійна робота		
78 год.	18 год.		
		Форма контролю: іспит	

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність філософії та способи обґрунтування істини.

Філософствування і ціннісне самовизначення. Інтуїтивне розуміння філософії. Проблема визначення філософії. Основне питання філософії. Філософське обґрунтування істини й методи філософського пізнання. Обґрунтування істини в економічних науках та у ветеринарії. Академічна доброчесність.

Тема 2. Раціональний тип знання: філософія та наука.

Завдання філософії, що мають значення для науки. Раціональний тип знання. Загальні риси й відмінності філософського і наукового знання. Відмінність філософії від мистецтва, релігії й богослов'я. Наукові вимоги у природознавстві, економічних науках та ветеринарії.

Тема 3. Поняття та проблеми онтології.

Вчення про буття. Поняття сутності та існування, матеріального та ідеального. Основні напрямки в онтології: матеріалізм, об'єктивний і суб'єктивний ідеалізм. Природа свідомості. Рівні буття: екзистенція, буття людини, соціально-економічна реальність, світ тварин, фізичний світ.

Тема 4. Історія античної філософії

Вчення про буття в античній філософії. Антична картина світу і полісне мислення. Формування грецької філософії й питання про архе. Вчення про буття до Сократа. Онтологічне і функціональне розуміння життя. Гілозоїзм античної натурфілософії. Відкриття ідеального буття Піфагором і Парменідом. Діалектика Сократа. Вчення про буття Платона. Філософія як «метафізика» Арістотеля.

Тема 5. Антична і новосвітописна наука.

Культурні передумови наукового знання про фізику. Наукові знання в античній та середньовічній культурі. Томас Кун про структуру наукової революції. Наукова революція як зміна наукової парадигми. Геоцентризм і геліоцентризм. Коперник. Галілей та експериментальний характер науки. Механіцизм у фізиці. Декарт і Ньютон.

Тема 6. Емпіризм та раціоналізм у новосвітописній філософії.

Основне питання філософії та проблема пізнання. Агностицизм, скептицизм і гносеологічний оптимізм. Раціоналізм і емпіризм, їх основи в особистісному та історико-культурному досвіді. Необхідність відкриття трансцендентні сфери. Гносеологічна орієнтація й антропоцентризм новосвітописної філософії. Раціоналізм Декарта, Спінози та Ляйбніца. Емпіризм Дж. Лока і Дж. Берклі та Д. Юма.

Тема 7. Теорія пізнання та етика І. Канта.

Трансценденталізм І. Канта. Априорні форми споглядання, розсудку та розуму. Категоричний імператив. Передумови трансценденталізму в новоевропейському розумінні суб'єктивності. Значення філософії І. Канта для соціальних і гуманітарних наук та етики фахівця.

Тема 8. Сучасна наукова картина світу

Теорія відносності Альберта Айнштейна: спеціальна теорія відносності (СТВ) та загальна теорія відносності (ЗТВ). Квантова механіка. Експериментальна база квантової механіки. Принцип невизначеності. Корпускулярно-хвильовий дуалізм. Філософський аспект квантової механіки.

Розвиток біологічної картини світу. Теорія біологічної еволюції: Ламарк і Дарвін. Природний і статевий відбір, симбіоз. Теорія спадковості. Г. Мендель. Генетика. Сучасні досягнення в біології та їх значення для ветеринарії.

Тема 9. Свідомість і несвідоме в психології.

Різниця між філософським і науковим розумінням свідомості. Теорія несвідомого З. Фрейда. Захисні механізми психіки. Структурно-динамічна модель особистості Фрейда. Теорія колективного несвідомого К.Г. Юнга. Архетип і архетипний образ. Основна проблема душі сучасної людини.

Тема 10. Філософська антропологія та науковий підхід до проблеми людини.

Поняття людини в сучасній свідомості. Медичне і філософське розуміння людини. Сутність людини. Сутність тварини. Відмінність між твариною і людиною. Етичне ставлення до тварини й до людини. Відмінність поняття людини від понять «особистість», «індивід». Змістовне розкриття поняття «особистість», самосвідомість особистості.

Тема 11. Свобода волі та відповідальність людини.

Свобода як здатність діяти відповідно до себе. Відмінність свободи від свавілля і поняття відповідальності. Свобода від зовнішніх обставин і від психічних факторів. Позитивне обґрунтування свободи на основі ідеї трансцендування. Свобода волі та етика науковця й фахівця.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усь ого	у тому числі				усь ого	у тому числі			
		л	п	ла б	с.р		л	п	лаб	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Сутність філософії та способи обґрунтування істини	12	2	2		8	12	2			10
Тема 2. Раціональний тип знання: філософія та наука	12	2	2		8	12	2			10
Тема 3. Поняття та проблеми онтології	12	2	2		8	12	2			10
Тема 4. Історія античної філософії	12	2	2		8	12				12
Тема 5. Антична і новоевропейська наука	12	2	2		8	12				12
Тема 6. Емпіризм та раціоналізм у новоевропейській філософії	10	2	2		6	10		2		8
Тема 7. Теорія пізнання та етика І. Канта	10	2	2		6	10		2		8
Тема 8. Сучасна наукова картина світу	10	2	2		6	10		2		8
Тема 9. Свідомість і несвідоме в психології	10	2	2		6	10				8
Тема 10. Філософська антропологія та науковий підхід до проблеми людини	10	2	2		6	10				8
Тема 11. Свобода волі та відповідальність людини	10	2	-		8	10				8
Разом	120	22	20	-	78	120	6	6	-	108

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ФН	Заочна ФН
1	Сутність філософії та способи обґрунтування істини	2	-
2	Раціональний тип знання: філософія та наука	2	-
3	Поняття та проблеми онтології	2	-
4	Історія античної філософії	2	-
5	Антична і новоевропейська наука	2	-
6	Емпіризм та раціоналізм у новоевропейській філософії	2	2
7	Теорія пізнання та етика І. Канта	2	2
8	Сучасна наукова картина світу	2	2
9	Свідомість і несвідоме в психології	2	-
10	Філософська антропологія та науковий підхід до проблеми людини	2	
	Разом	20	6

Практичне заняття № 1

Тема 1. Сутність філософії та способи обґрунтування істини

План заняття:

- Інтуїтивне розуміння філософії та визначення філософії.
- Філософське обґрунтування істини.

Рекомендована література:

Вільчинський Ю.М. (кер. авт. кол.) Філософія: навчальний посібник / Ю.М. Вільчинський та інші. – К.: Київський національний економічний університет, 2019. – 368 с.

Карпіцький М. М. Введення в філософію. Поняття філософії. Філософія та наука. Навчальний посібник / М. М. Карпіцький. – Харків: ЛНАУ, 2016. – Ч. 1. – 40 с.

Основи філософії: навч. посіб./ Л. О. Сандюк, С. П. Симоненко, О. В. Сулим [та ін.]; за ред. М. Ф. Шмиголя. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 412 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпіцький М. Інтуїтивне розуміння філософії. Лекція. URL: <https://youtu.be/x-P0ZoaKCYA>

Баумейстер А. Філософська пропедевтика. Лекція. URL: <https://youtu.be/bE6RIPFZ8YA>

Практичне заняття № 2

Тема 2. Раціональний тип знання: філософія та наука

План заняття:

1. Завдання філософії, що мають значення для науки.
2. Загальні риси й відмінності філософського і наукового знання.

Рекомендована література:

Вільчинський Ю.М. (кер. авт. кол.) Філософія: навчальний посібник / Ю.М. Вільчинський та інші. – К.: Київський національний економічний університет, 2019. – 368 с.

Карпіцький М. М. Введення в філософію. Поняття філософії. Філософія та наука. Навчальний посібник / М. М. Карпіцький. – Харків: ЛНАУ, 2016. – Ч. 1. – 40 с.

Кирильчук В.Е. (та інші). Філософія в короткому викладі. Навчальний посібник. / В.Е. Кирильчук, О.О. Решетов, З.В. Стежко, Г.П. Стежко — 2-ге вид., доп. – Кіровоградський національний технічний університет (КНТУ). – Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. — 188 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпіцький М. Критичне мислення з позиції науки та філософії. URL: <https://youtu.be/FC-N17fJ6Jk>

Практичне заняття № 3

Тема 3. Поняття та проблеми онтології

План заняття:

1. Поняття буття, сутності та існування.
2. Поняття матерії та ідеального.
3. Основні течії в онтології: матеріалізм, об'єктивний і суб'єктивний ідеалізм.

Рекомендована література:

Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В. Філософія. Навчальний посібник / І.М. Гоян, І.С. Матвієнко, С.В. Сторожук. — Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М., 2017. — 296 с.

Гринів О.І. Філософія. Курс лекцій для аспірантів / О.І.Гринів. – Львів: Тріада Плюс, 2016. – 368 с.

Основи філософії: навч. посіб./ Л. О. Сандюк, С. П. Симоненко, О. В. Сулим [та ін.]; за ред. М. Ф. Шмиголя. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 412 с.

Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. Посібник / М. Поцюрко. – Львів: Сполом, 2014. – 277 с.

Практичне заняття № 4

Тема 4. Історія античної філософії

1. Вчення про буття в античній філософії. Дві традиції розуміння буття в філософії до Сократа. Діалектика Сократа.
2. Вчення про буття Платона та Аристотеля.

Рекомендована література:

Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В. Філософія. Навчальний посібник / І.М. Гоян, І.С. Матвієнко, С.В. Сторожук. — Івано-Франківськ :

Видавець Кушнір Г.М., 2017. — 296 с.

Основи філософії: навч. посіб./ Л. О. Сандюк, С. П. Симоненко, О. В. Сулим [та ін.]; за ред. М. Ф. Шмиголя. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 412 с.

Сошніков А. О. Історія філософії: навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей / А. О. Сошніков. – Харків : Майдан, 2016. – 162 с.

Хамітов Н. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова – К.: КНТ, 2016 – 396 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Кулик О. Філософія Сократа. Лекція. URL: <https://youtu.be/5NT2NZsA96I>

Кулик О. Філософія Платона. Лекція. URL: <https://youtu.be/aSLDP6L7CEc>

Кулик О. Філософія Арістотеля. Лекція. URL: <https://youtu.be/hWw5qC1G-vc>

Практичне заняття № 5

Тема 5. Антична і новосхідська наука

План заняття:

1. Антична та новосхідська фізика.
2. Антична та новосхідська математика

Рекомендована література:

Дрозд І.П. Число як принцип світобудови і світорозуміння // Сучасна наукова картина світу: інтеграція наукового та позанаукового знання: збірник наукових праць. – Суми: УАБС НБУ, 2004. –С. 64-69.

Михайличенко О.В. Історія науки і техніки: Навчальний посібник / О.В. Михайличенко. – Суми: СумДПУ, 2013. – 346 с.

Гокінг С., Млодінов Л. Великий замисел. – Харків: КСД, 2017. – 208 с.

Кун Томас. Структура наукових революцій. – Київ: Port-Royal, 2001. – 228 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпіцький М. Філософія математики. Конспект лекції. URL: <https://mandrivnyk1.blogspot.com/2023/01/blog-post.html>

Практичне заняття № 6

Тема 6. Емпіризм та раціоналізм у новосхідській філософії

План заняття:

1. Основні напрямки гносеології.
2. Раціоналізм Декарта, Спінози та Ляйбніца.
3. Емпіризм Дж. Лока і Дж. Берклі та Д. Юма.

Рекомендована література:

Вільчинський Ю.М. (кер. авт. кол.) Філософія: навчальний посібник / Ю.М. Вільчинський та інші. – К.: Київський національний економічний університет, 2019. – 368 с

Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. Посібник / М. Поцюрко. – Львів: Сполом, 2014. – 277 с.

Сошніков А. О. Історія філософії: навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей / А. О. Сошніков. – Харків : Майдан, 2016. – 162 с.

Практичне заняття № 7**Тема 7. Теорія пізнання та етика І. Канта****План заняття:**

1. Априорні форми споглядання, розсудку та розуму.
2. Моральний категоричний імператив.

Рекомендована література:

Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В. Філософія. Навчальний посібник / І.М. Гоян, І.С. Матвієнко, С.В. Сторожук. — Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М., 2017. — 296 с.

Сошніков А. О. Історія філософії: навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей / А. О. Сошніков. — Харків : Майдан, 2016. — 162 с.

Практичне заняття № 8**Тема 8. Сучасна наукова картина світу****План заняття:**

1. Зміна уявлення про простір та час у сучасній фізиці
2. Теорія біологічної еволюції

Рекомендована література:

Гокінг С. Коротка історія часу. — Київ: К. І. С., 2015. — 201 с.

Гокінг С., Млодінов Л. Великий замисел. — Харків: КСД, 2017. — 208 с.

Карпіцький М.М. Онтологічна та функціональна парадигма розуміння життя / М. М. Карпіцький // Тези доповідей звітної науково-практичної конференції Луганського національного аграрного університету, м. Харків, 21-23 лютого 2017 р. — Х.: ЛНАУ, 2017. — С. 80-82.

Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник . — Вид. 3-тє, випр. та допов. / Е. Семенюк, В. Мельник. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. — 364 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Фізична картина світу. URL: <https://youtu.be/ngmzyTTwdtg>

Що таке загальна теорія відносності. URL: <https://youtu.be/HZZujYUZ2LY>

Суспільний університет. Історія та філософія біології. URL: <https://youtu.be/IrHU4YJK97I>

Практичне заняття № 9**Тема 9. Свідомість і несвідоме в психології****План заняття:****План заняття:**

Некласична теорія свідомості й проблема несвідомого в теорії З. Фрейда

Проблема несвідомого. Карл Густав Юнг

Рекомендована література:

Філософія психології: тексти. Хрестоматія для студентів психологічних спеціальностей / укладачі: Ю.Л. Горбенко, Ю.О. Клименко, В.Ф. Моргун (відпов. за вип.). — Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017. — 402 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Юнг К. Про архетипи, Персону, ЕГО і замість. Інтерв'ю 1957 р. URL:

<https://youtu.be/KrUjbUorcrs>

Юнг К. Про колективне несвідоме і придушення. Інтерв'ю 1957 р. URL: <https://youtu.be/0gzQFvaDKZ4>

Юнг К. Про початок досліджень колективного несвідомого. URL: <https://youtu.be/EUIaKOqd-Dk>

Практичне заняття № 10

Тема 10. Філософська антропологія та науковий підхід до проблеми людини

План заняття:

1. Поняття людини в сучасній свідомості. Наукове і філософське розуміння людини.
2. Питання про сутність людини.
3. Поняття особистості. Структура самосвідомості особистості.

Рекомендована література:

Вільчинський Ю.М. (кер. авт. кол.) Філософія: навчальний посібник / Ю.М. Вільчинський та інші. – К.: Київський національний економічний університет, 2019. – 368 с.

Попович М. В. Філософія свободи / М. В. Попович. — Харків: Фоліо, 2018. — 524 с.

Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. Посібник / М. Поцюрко. – Львів: Сполом, 2014. – 277 с.

Практичне заняття № 11

Тема 11. Свобода волі та відповідальність людини

План заняття:

1. Сутність свободі волі.
2. Відповідальність людини.

Рекомендована література:

Вільчинський Ю.М. (кер. авт. кол.) Філософія: навчальний посібник / Ю. Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В. Філософія. Навчальний посібник / І.М. Гоян, І.С. Матвієнко, С.В. Сторожук. — Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М., 2017. — 296 с.

Попович М. В. Філософія свободи / М. В. Попович. — Харків: Фоліо, 2018. — 524 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпіцький М. Питання 2022 – Чому так багато людей вибирають зло? Лекція. URL: <https://mandrivnyk1.blogspot.com/2023/01/2022.html>

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність філософії та способи обґрунтування істини	8
2	Раціональний тип знання: філософія та наука	8
3	Поняття та проблеми онтології	8
4	Історія античної філософії	8
5	Антична і новоевропейська наука	8
6	Емпіризм та раціоналізм у новоевропейській філософії	6
7	Теорія пізнання та етика І. Канта	6
8	Сучасна наукова картина світу	6
9	Свідомість і несвідоме в психології	6
10	Філософська антропологія та науковий підхід до проблеми людини	6
11	Свобода волі та відповідальність людини	8
	Разом:	78

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни (як приклад):

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять.
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.
7. Індивідуальні консультації.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни застосовуються традиційні методи навчання:

- розповідь. Монологічна мовна дія, яка адресована здобувачам вищої освіти. Розповідь застосовують за необхідністю викласти навчальний матеріал системно, послідовно;
- пояснення. Словесне тлумачення проблем, понять, явищ, методів, слів, термінів тощо. Пояснення використовують переважно, коли викладач відчуває, що здобувачі вищої освіти чогось не зрозуміли. Пояснення часто супроводжується різними засобами унаочнення, спостереженням, дослідями. Успіх пояснення залежить від його доказовості, логічності, чіткості, образності мовлення;
- бесіда. Метод навчання, за якого викладач за допомогою запитань спонукає здобувачів вищої освіти до захисту особистої позиції відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу;
- навчальна дискусія. Метод навчання шляхом публічного обговорення важливої проблеми, який передбачає обмін думками між здобувачами вищої освіти й викладачами. Дискусія розвиває самостійне мислення, вміння відстоювати власні погляди, аналізувати й аргументувати твердження, критично оцінювати чужі і власні судження. Під час навчальної дискусії обговорюють наукові висновки, дані, що потребують підготовки за джерелами, які містять більше інформацію, ніж у підручнику. Дискусія спрямована не лише на засвоєння нових знань, а й на формування емоційно-асоціативного поля сприйняття знань;
- демонстрування. Метод, який передбачає показ матеріалів у динаміці (використання приладів, дослідів). Він ефективний, коли всі здобувачі вищої освіти мають змогу сприймати предмет або процес. Викладач зосереджує увагу на основному, допомагає виокремити істотні аспекти предмета, явища, супроводжуючи показ поясненням, розповіддю;
- доповідь. Метод навчання, який передбачає самостійну розповідь здобувача вищої освіти навколо певної теми. Доповідь повинен ставити або розв'язувати конкретне питання або проблему. Здобувач вищої освіти може робити доповідь під час занять, або на наукових заходах (конференції, круглі столи тощо). Завдяки цьому здобувачі вищої освіти більше запам'ятовуватимуть і будуть звикати до публічних виступів.

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма контролю:

іспит.

Методи оцінювання:

- опитування;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- індивідуальні завдання;
- також можуть зараховуватися результати участі в наукових заходах – доповіді, тези тощо.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю (див. табл. 5.1).

Таблиця 5.1 Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина освітньої програми Ветеринарна медицина.

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	8	8	8	8	6	6	40	100

T1, T2 ... T8 – теми навчальної дисципліни.

Результати навчальних досягнень здобувачів за навчальною дисципліною здійснюється за критеріями, що запроваджені в університеті за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою, що доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому занятті. Загальна оцінка визначається, як сума балів за всі виконані завдання.

Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності, наводиться у таблиці 5.2.

Таблиця 5.2 Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт) спеціальності 211 Ветеринарна медицина освітньої програми Ветеринарна медицина.

Результати навчання	Види робіт			
	Усна відповідь/ доповідь	Практичне завдання	Активні методи(вправи, тренінги, дискусія)	Самостійна робота
ПРН01. Вільно володіти державною та достатньо для професійного представлення результатів наукових досліджень іноземною мовою.	+	+	+	+
ПРН02. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями і вміннями, необхідними для виконання науково-дослідницької та/або професійної діяльності за спеціальністю «Ветеринарна медицина».	+		+	+
ПРН04. Розуміти мету власного наукового дослідження.	+	+		+
ПРН10. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей щодо ветеринарної медицини.	+	+	+	+
ПРН12. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень з ветеринарної медицини.	+		+	
ПРН13. Аналізувати сучасні наукові праці, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання з ветеринарної медицини, здійснювати моніторинг наукових джерел інформації стосовно досліджуваної проблеми, встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.	+	+		+

Критерії оцінювання

Під час поточного контролю оцінювання проводиться шляхом усного опитування аспірантів на практичних заняттях, консультаціях, під час семестрового контролю. Під час поточного контролю аспірант по кожній темі повинен показати знання термінології, розуміння філософських проблем, знання історико-філософських фактів, які необхідні для ілюстрації філософських проблем, що розглядаються в кожній темі. За знання теми на ознайомчому рівні й розумінні термінології аспірант отримує мінімальний бал, за розуміння проблеми й здатність вільно обговорювати способи її розв'язання аспірант отримує середній або високий бал, за вільне володіння матеріалом аспірант отримує найвищий бал. Отримані досягнення перераховуються у бали поточного контролю згідно із таблицею 5.1 після чого сумуються. Максимальна кількість балів за поточні контролю дорівнює 60. Якщо аспірант має власну позицію щодо філософських проблем, або якщо він на свій розсуд знайомився з додатковим матеріалом за темами навчальної програми, він отримує додаткові бали. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Засобами діагностики результатів навчання є стандартизовані тести підсумкового контролю за 100 бальною шкалою, яка приводиться до 40 бальної.

Таблиця 5.3 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспитачійна оцінка	Іспит
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ЗА ПОТРЕБОЮ)

Навчальна дисципліна передбачає використання програмного забезпечення: Office 365 (рік введення в експлуатацію – 2020 рік). Методичне забезпечення з використанням корпоративної платформи Teams і Moodle (Комп'ютер, мультимедійний проектор).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Вільчинський Ю.М. (кер. авт. кол.) Філософія: навчальний посібник / Ю.М. Вільчинський та інші. – К.: Київський національний економічний університет, 2019. – 368 с.
2. Гокінг С. Коротка історія часу. – Київ: К. І. С., 2015. – 201 с.
3. Гокінг С., Млодінов Л. Великий замисел. – Харків: КСД, 2017. – 208 с.
4. Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В. Філософія. Навчальний посібник / І.М. Гоян, І.С. Матвієнко, С.В. Сторожук. — Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М., 2017. — 296 с.
5. Гринів О.І. Філософія. Курс лекцій для аспірантів / О.І.Гринів. – Львів: Тріада Плюс, 2016. – 368 с.
6. Дрозд І.П. Число як принцип світобудови і світорозуміння // Сучасна наукова картина світу: інтеграція наукового та позанаукового знання: збірник наукових праць. – Суми: УАБС НБУ, 2004. –С. 64-69.
7. Карпіцький М. М. Введення в філософію. Поняття філософії. Філософія та наука. Навчальний посібник / М. М. Карпіцький. – Харків: ЛНАУ, 2016. – Ч. 1. – 40 с.
8. Карпіцький М.М. Онтологічна та функціональна парадигма розуміння життя / М. М. Карпіцький // Тези доповідей звітної науково-практичної конференції Луганського національного аграрного університету, м. Харків, 21-23 лютого 2017 р. – Х.: ЛНАУ, 2017. – С. 80-82.
9. Кирильчук В.Е. (та інші). Філософія в короткому викладі. Навчальний посібник. / В.Е. Кирильчук, О.О. Решетов, З.В. Стежко, Г.П. Стежко — 2-ге вид., доп. – Кіровоградський національний технічний університет (КНТУ). – Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. — 188 с.
10. Кун Томас. Структура наукових революцій. – Київ: Port-Royal, 2001. – 228 с.
11. Михайличенко О.В. Історія науки і техніки: Навчальний посібник / О.В. Михайличенко. – Суми: СумДПУ, 2013. – 346 с.
12. Основи філософії: навч. посіб./ Л. О. Сандюк, С. П. Симоненко, О. В. Сулим [та ін.]; за ред. М. Ф. Шмиголя. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 412 с.
13. Попович М. В. Філософія свободи / М. В. Попович. — Харків: Фоліо, 2018. — 524 с.
14. Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. Посібник / М. Поцюрко. – Львів: Сполум, 2014. – 277 с.
15. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник . – Вид. 3-тє, випр. та допов. / Е. Семенюк, В. Мельник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 364 с.
16. Сошніков А. О. Історія філософії: навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей / А. О. Сошніков. – Харків : Майдан, 2016. – 162 с.
17. Філософія психології: тексти. Хрестоматія для студентів психологічних спеціальностей / укладачі: Ю.Л. Горбенко, Ю.О. Клименко, В.Ф. Моргун (відпов. за вип.). – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017. – 402 с.
18. Хамітов Н. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до

філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова – К.: КНТ, 2016 – 396 с.

Допоміжна література

1. Сичевська-Возняк О.М. Філософія Конспект лекцій / О.М. Сичевська-Возняк. – Луцьк: Луцький НТУ, 2017. – 109 с.
2. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Пер. з фр. – Том другий. – Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011. – 488 с.
3. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Том перший. – Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2009. – 576 с.
4. Філософський енциклопедичний словник. – Київ: Абрис, 2002. – 744 с.
5. Юрченко Л.І., Варипаєв О.М. Філософія науки Навчальний посібник / Л.І. Юрченко, О.М. Варипаєв – Харків: Харківський державний університет харчування та торгівлі (ХДУХТ), 2018. – 205 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Баумейстер А. Філософська пропедевтика. Лекція. URL: <https://youtu.be/bE6RIPFZ8YA>
2. Карпіцький М. Інтуїтивне розуміння філософії. Лекція. URL: <https://youtu.be/x-P0ZoaKCYA>
3. Карпіцький М. Критичне мислення з позиції науки та філософії. URL: <https://youtu.be/FC-N17fJ6Jk>
4. Карпіцький М. Питання 2022 – Чому так багато людей вибирають зло? Лекція. URL: <https://mandrivnyk1.blogspot.com/2023/01/2022.html>
5. Карпіцький М. Філософія математики. Конспект лекції. URL: <https://mandrivnyk1.blogspot.com/2023/01/blog-post.html>
6. Кулик О. Філософія Арістотеля. Лекція. URL: <https://youtu.be/hWw5qC1G-vc>
7. Кулик О. Філософія Платона. Лекція. URL: <https://youtu.be/aSLDP6L7CEc>
8. Кулик О. Філософія Сократа. Лекція. URL: <https://youtu.be/5NT2NZsA96I>
9. Мандрівник – філософські пошуки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/channel/UCpvrpAjrEeQwr9KpVACvA4A>
10. Суспільний університет. Історія та філософія біології. URL: <https://youtu.be/IrHU4YJK97I>
11. Фізична картина світу. URL: <https://youtu.be/ngmzyTTwdtg>
12. Що таке загальна теорія відносності. URL: <https://youtu.be/HZZujYUZ2LY>
13. Юнг К. Про архетипи, Персону, ЕГО і замість. Інтерв'ю 1957 р. URL: <https://youtu.be/KrUjbUorcrcs>
14. Юнг К. Про колективне несвідоме і придушення. Інтерв'ю 1957 р. URL: <https://youtu.be/0gzQFvaDKZ4>
15. Юнг К. Про початок досліджень колективного несвідомого. URL: <https://youtu.be/EUIaKOqd-Dk>